

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Заман өзгеруде ме, әлде адам өзгеруде ме? Адамдардың жауыз болуының себебі неде?

ЖАРИЯЛАНДЫ
19.10.2024СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/166647/>

Заман ағымына қарай әлемде көптеген өзгерістер орын алатыны сөзсіз. Технологияның дамуы, ғылым мен мәдениеттегі жаңалықтар, саяси және әлеуметтік өзгерістер – осының барлығы біз өмір сүріп жатқан ортаны қалыптастырады. Бірақ заманның өзгеруінен бөлек, ең басты сұрақ туындайды: адам өзгеруде ме?

Адам табиғаты ғасырлар бойы тұрақты болып қалған сияқты көрінеді. Адамдарда игі қасиеттер де, жағымсыз жақтар да бұрыннан бар, тек олардың көрініс табу тәсілдері өзгеруі мүмкін. Әлеуметтік, экономикалық және мәдени жағдайлар адам әрекеттеріне әсер етіп, белгілі бір уақытта жауыздықты, қанағатсыздықты немесе зұлымдықты күшейтіп жіберуі ықтимал. Бірақ жауыздықтың түпкі себебі – адамның ішкі әлемінде, оның рухани құндылықтарында жатыр.

Адамдар арасындағы жауыздық, қиянатшылдық немесе қатыгездік әртүрлі факторларға байланысты дамиды. Олардың арасында ішкі әлсіздік, қорқыныш, ашу-ыза және қоғамдағы қысымдар ерекше орын алады. Бүгінгі таңда әлеуметтік желілер, ақпараттық құралдар және жаһандану үрдістері адамдарға көп әсер етуде. Бір жағынан, бұл дамудың көрсеткіші болса, екінші жағынан, адамдарды алшақтатып, терең әлеуметтік мәселелерге алып келеді. Адамдардың арасындағы сенімсіздік, өзара түсініспеушілік және қатыгездік осындай ортада туындайды.

Адамдардың жауыз болуының негізгі себебі – рухани құндылықтардың әлсіреуі мен өзіндік жауапкершілікті жоғалтуында. Адам табиғатынан күрделі және көп қырлы жан, және әрбір қоғамда адамдардың қиянатшылдыққа немесе қайырымдылыққа бейімділігі сол қоғамның құндылықтарына байланысты болады. Егер қоғамда материалдық байлық пен жеке пайда басым болса, адамдар арасында жауыздық көбірек көрінуі мүмкін. Өйткені рухани құндылықтар, адамгершілік, мейірімділік сияқты қасиеттер екінші орынға ығыстырылады.

Сонымен қатар, тарихты қарасақ, кез келген заманның өзіне тән зұлымдықтары мен

жауыздықтары болғанын байқаймыз. Қай кезеңді алсақ та, адамдар арасындағы соғыстар, қылмыстар, әділетсіздіктер орын алған. Бұл – адам табиғатының бөлшегі, бірақ ол табиғат бізге жауыз болуға мәжбүрлемейді. Адам саналы түрде таңдау жасайды: жақсылықты ма, әлде жамандықты ма. Әрбір адамның алдында өзінің өмір сүру жолын анықтау міндеті тұр.

Заманның өзгеруі мен адамның өзгеруі қатар жүреді. Дегенмен, негізгі өзгеріс – адамның ішкі дүниесінде. Егер адам өз құндылықтарын сақтап, мейірімділік пен түсіністікке ұмтылса, қоғам да сол бағытта дамиды. Ал жауыздықтың алғышарттарын жою үшін қоғам рухани тәрбиені күшейтіп, әлеуметтік әділеттілікті орнатуы қажет.

Қорыта айтқанда, заман өзгеруде, бірақ адамдар да сол өзгерістерге бейімделіп, өздеріне жаңа жолдар іздеуде. Адамдардың жауыз болуының себебі – олардың ішкі құндылықтарының әлсіреуі, қоғамдағы қысым мен сыртқы факторлардың ықпалы. Бірақ жақсылық пен адамгершілік әрдайым адам болмысының бір бөлшегі болып қала береді, және болашақты анықтайтын да сол құндылықтар болмақ.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.